

Informatienota voor de raad

Datum 4 februari 2019

Onderwerp	Stand van zaken Zwemvangnet
Versienummer	V1.3

Portefeuillehouder René de Heer

Informant A.H. Janssen
Afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling / OW
Telefoon 038 498 2291
Email A.Janssen@zwolle.nl
Bijlagen

Wij stellen u voor kennis te nemen van:

De stand van zaken met betrekking tot het zwemvangnet.

Datum 4 februari 2019

Inleiding

In het coalitieakkoord 2018-2022 is afgesproken onderzoek te doen of het bestaande Zwemvangnet voldoende is om alle kinderen in Zwolle te leren zwemmen. Tijdens de behandeling van de begroting 2019 is toegezegd om de stand van zaken met betrekking tot het zwemvangnet met de gemeenteraad te delen. In deze informatienota wordt de stand van zaken per eind december 2018 beschreven en het functioneren over de afgelopen periode weergegeven.

Schoolzwemmen tot 2103

Tot 2013 konden alle basisscholen in Zwolle gebruik maken van door de gemeente gesubsidieerd schoolzwemmen. Het betrof alleen de groepen 5 (vnl. leerlingen van 7 en 8 jaar oud) die gedurende een schooljaar wekelijks zwemles kregen. Ongeveer 90% van de scholen nam deel aan deze regeling. Het animo onder de scholen om deel te nemen aan het schoolzwemmen nam de laatste jaren wel steeds meer af vanwege de hoge tijdsbelasting, die grote druk legde op het reguliere onderwijsprogramma.

Een groot deel van de leerlingen (85-90%) bleek bij aanvang van het schoolzwemmen al over één of meerdere zwemdiploma's te beschikken. Kinderen zonder zwemdiploma kregen 40 lessen om tenminste het A-diploma te halen. De meeste van deze leerlingen lukte dit ook. Voor andere kinderen werden de lessen gebruikt om een B- en/of C-diploma te halen of, indien het kind alle diploma's had, voor vrij zwemmen.

Het zwemvangnet

Bij het besluit het schoolzwemmen per 2013 af te schaffen heeft de gemeenteraad de opdracht meegegeven een vangnet te realiseren om te voorkomen dat kinderen de basisschool verlaten zonder zwemdiploma indien het gezinsinkomen hieraan in de weg staat. De vangnetregeling die hiertoe is opgesteld voorziet er in dat kinderen uit de doelgroep de mogelijkheid hebben om in maximaal 80 lessen een A- en/of B-diploma te halen.

Met Hogeschool Windesheim/OnCampus is vervolgens de afspraak gemaakt de door de gemeente gegarandeerde bijdrage voor het Satellietbad (ten behoeve van schoolzwemmen) van € 75.000,- per jaar gedurende 10 jaar (2015 tot en met 2024) in te zetten voor het zwemvangnet. Hiermee werd een jaarlijkse instroom beoogd van maximaal 150 nieuwe kinderen in de leeftijd van 7 tot en met 12 jaar voor het behalen van een A- en/of B-diploma.

Bij de PPN 2018 is besloten de instroomleeftijd in 2018 te verlagen naar 6 jaar en per 2019 naar 5 jaar. Vanwege deze verlaging van de leeftijd is een extra toestroom van kinderen voorzien, waardoor de instroomcapaciteit verhoogd dient te worden en waarvoor bij de PPN 2018 budget beschikbaar is gesteld. Met de verlaging van de leeftijd neemt ook het aantal lessen per kind toe en daarmee de kosten per kind (immers hoe jonger het kind, hoe meer lessen nodig zijn). Met OnCampus is derhalve de afspraak gemaakt het aantal (nieuwe) instroomplekken met ingang van 2018 te verhogen van 150 naar 200 en na 4 jaar, wanneer de instroom naar verwachting gestabiliseerd is, te bezien wat het effect is geweest op het gemiddeld aantal zwemlessen (lesbewegingen) per kind en op basis daarvan nieuwe afspraken te maken over het aantal (benodigde) instroomplekken in relatie tot de kosten en het beschikbare budget.

Datum

4 februari 2019

Resultaten 2018 (teldatum 31-12-2018)

Aantal kinderen nieuwe instroom in 2018		
	A-diploma	144
	B-diploma	11
Aantal kinderen dat zwemles volgt		212
Aantal kinderen dat een zwemdiploma heeft behaald		
	A-diploma	107
	B-diploma	88
Wachtnlijst*		113

* inclusief voorinschrijving van 5 jarigen. Begin januari 2019 start een nieuwe groep waarmee de wachtnlijst ca. 73 kinderen zal bedragen.

Ontwikkelingen en ervaringen

Het zwemvangnet heeft het reguliere zwemlesaanbod als uitgangspunt, hetgeen betekent het volgen van zwemlessen in lesgroepen van 8 tot 10 kinderen. Uit de ervaringen met het zwemvangnet blijkt nu dat soms niet alleen het lage inkomen de reden is voor het niet behalen van een zwemdiploma. Een deel van de kinderen uit de doelgroep blijkt problematiek te hebben waardoor het behalen van een zwemdiploma moeilijk is of langer duurt dan gemiddeld. Dit kan betrekking hebben op leer-, ontwikkel- en/of taalachterstanden en/of motorische beperkingen waardoor men in een groep minder goed mee kan. Ook problematiek van de ouders speelt soms een rol bij het niet behalen van het zwemdiploma door het kind. Dit heeft tot gevolg gehad dat sinds vorig jaar de groepsgrootte is teruggebracht naar maximaal 8 kinderen en daarnaast een aantal kinderen in kleinere groepen lest (max. 3 kinderen) of zelfs 1 op 1 begeleiding krijgt (iets wat bij aanvang van de regeling niet voorzien was). Daarnaast is OnCampus gestart met een samenwerking met Stichting Kids. Stichting Kids (dat een subsidie voor haar activiteiten ontvangt uit de subsidieregeling aangepast sporten) geeft onder meer zwemlessen aan kinderen met een fysieke beperking. Door middel van het in 2018 ingevoerde “voorzwemmen” maakt OnCampus een inschatting van de mogelijkheden van het kind. Indien blijkt dat deze beter tot zijn/haar recht komt bij Stichting Kids wordt deze daar geplaatst en vice versa indien Stichting Kids van mening is dat een kind beter past binnen het zwemvangnet. De komende periode wordt deze samenwerking verder gemonitord en wordt geëvalueerd waar knelpunten liggen zoals de wachtnlijsten (ca. 1 jaar bij Stichting Kids), beschikbare les- en zwemwatercapaciteit en het verschil in kosten tussen organisaties.

Opmerkelijk is overigens dat de absentie/afmeldingen onder de doelgroep van het vangnet lager blijkt dan bij de reguliere lesgroepen.

Meting zwemdiplomabezit

Met het afschaffen van het schoolzwemmen is gestart met het monitoren van het zwemdiplomabezit in de groepen 3, 5 en 7 van de basisschool. De groep 7 uit de schooljaren 2013/2014 en 2014/2015 hebben nog gebruik gemaakt van het schoolzwemmen. Uit de metingen komt naar voren dat

- het zwemdiplomabezit van de groepen 7 door de jaren heen (tot en met 2016) niet is afgenomen, maar op hetzelfde niveau blijft (ca. 4% van de Zwolse kinderen heeft geen zwemdiploma tegenover landelijk ca. 11%). Daarbij valt wel op dat in de latere jaren relatief gezien minder kinderen in groep 7 over een C-diploma beschikt (dit past bij de trend dat veel kinderen na het B-diploma stoppen).

Datum 4 februari 2019

- sinds het afschaffen van het schoolzwemmen is het aantal kinderen zonder diploma in groep 3 en groep 5 aanzienlijk is gedaald. Het afschaffen van het schoolzwemmen heeft dus niet geleid tot een negatief effect op het zwemdiplomabezit onder de basisschooljeugd. Sterker nog: meer kinderen behalen tegenwoordig op jongere leeftijd een zwemdiploma.

In 2018 is de meting van het zwemdiplomabezit meegenomen in de (4-jaarlijkse) beweegmonitor die de GGD samen met SportService Overijssel uitvoert. De resultaten zijn nog niet gewogen en ook niet vergelijkbaar met de eerdere metingen, maar onderstaande tabel geeft een eerste voorlopige indicatie van het zwemdiplomabezit van kinderen van 4 tot en met 13 jaar.

	Minimaal 1 zwemdiploma	Op zwemles
4-6 jaar	27,5%	87,7%
7-9 jaar	97,0%	5,4%
10-13 jaar	98,0%	0,9%

Pilot zwemvangnet 12+

In het 4^e kwartaal 2018 is het zwemvangnet voor jongeren van 13 tot en met 17 jaar van start gegaan, waarvoor bij de PPN voor 2018 en 2019 meerjarig incidenteel budget beschikbaar is gesteld. Met zwemschool Akwaak (zwembad Bubbels in Stadshagen) en Optisport (zwembad de Vrolijkheid), die zeer enthousiast op het initiatief reageerden, is de afspraak gemaakt dat zij in 2018 en 2019 voor maximaal 40 kinderen per jaar op kosten van de gemeente zwemlessen voor het A- en/of B-diploma verzorgen (tegen gereduceerd tarief). Inmiddels hebben zich in 2018 23 jongeren voor de regeling aangemeld en zijn er in het najaar 2018 10 jongeren geplaatst bij Akwaak en 10 bij Optisport (waarvan er 3 niet zijn verschenen en één jongere teruggeplaatst is op de wachtlijst om dat het tijdstip niet passend was). De overige drie aangemelde jongeren zijn op de wachtlijst gezet voor nieuwe groepen/instroom in 2019.

Onderzoek HS Windesheim

Bij de PPN 2018 is incidenteel budget beschikbaar gesteld om een bijdrage te leveren aan een onderzoek van Hogeschool Windesheim om de kwaliteit en het effect van het zwemvangnet te vergroten. In 2018 heeft een vooronderzoek plaatsgevonden dat een beeld geeft van hoe de deelnemers het aanbod van het zwemvangnet ervaren. De resultaten hiervan worden binnenkort gepresenteerd. Belangrijke bevindingen zijn evenwel dat de motieven van de deelnemers om deel te nemen aan het vangnet uiteen lopen van het halen van een zwemdiploma en beter leren zwemmen tot het openen van nieuwe mogelijkheden om deel te kunnen nemen aan activiteiten in een andere zwemcontext. Het zwemvangnet sluit daarbij voor aan bij de behoeften van de deelnemers.

In januari start het vervolgonderzoek waarbij onderzocht wordt of we kinderen vanuit het zwemvangnet voldoende toerusten om veilig, veelzijdig en plezierig te kunnen (blijven) participeren in de watercontext binnen de gemeente Zwolle. De resultaten hiervan worden in de loop van 2020 verwacht.

Kernboodschap

Na het afschaffen van het schoolzwemmen is op een andere en meer gerichte wijze ingezet op het behalen van tenminste één zwemdiploma voor kinderen uit lage inkomensgezinnen. Gezien de deelnamecijfers door de jaren heen voorziet het Zwemvangnet in een belangrijke behoefte onder de doelgroep. Het zwemdiplomabezit onder basisschoolleerlingen is sinds de afschaffing van het schoolzwemmen ook niet afgenomen. Daarbij blijkt dat sinds het afschaffen van het schoolzwemmen

Datum 4 februari 2019

meer kinderen al op jongere leeftijd over een zwemdiploma beschikken. Op dit moment kunnen we dus stellen dat het Zwemvangnet voldoende waarborg biedt om de zwemvaardigheid onder de Zwolse kinderen te behouden.

Per 2018 is de leeftijdsgrens van het vangnet verlaagd. De effecten daarvan op het zwemdiplomabezit zijn nog niet inzichtelijk. Wel heeft de leeftijdsverlaging voor een extra toeloop en daarmee grotere wachtlijst gezorgd. OnCampus heeft inmiddels maatregelen genomen om de extra toestroom op te vangen, maar de volledige afgesproken uitbreiding in capaciteit is nog niet gerealiseerd.

In 2021 zal bezien worden welke capaciteit en budget benodigd c.q. mogelijk is voor het Zwemvangnet als gevolg van de verlaging van de leeftijdsgrens naar 5 jaar en worden zo nodig de afspraken met OnCampus bijgesteld. Vanzelfsprekend wordt daarbij ook betrokken of het Zwemvangnet nog voldoende aansluit bij het doel om het zwemdiplomabezit van Zwolse kinderen op niveau te houden. We blijven het zwemdiplomabezit onder de Zwolse kinderen immers monitoren. Ook de resultaten uit het onderzoek van Hogeschool Windesheim nemen we mee in een eventuele aanpassing van het Zwemvangnet en de afspraken met OnCampus.

De pilot 12+ is in het najaar 2018 opgestart. De omvang van de behoefte is daarmee nog niet in te schatten, maar de capaciteit (het aantal lesplaatsen) waarin is voorzien zal naar verwachting gevuld worden.

Consequenties

Geen

Communicatie

Met HS Windesheim/OnCampus als uitvoerder van de regeling en SportService Zwolle, dat de administratieve afhandeling van de aanvragen doet, vindt twee maal per jaar een voortgangsgesprek plaats, waarin de stand van zaken en ontwikkelingen worden besproken en zo nodig afspraken worden gemaakt. Op korte termijn zal met OnCampus in elk geval nadere afstemming worden gezocht om het aantal zwemlesplekken op de afgesproken omvang te krijgen.

Met Akwaak en Optisport is duidelijk gecommuniceerd dat de pilot zwemvangnet 12+ loopt tot en met 2019. Bij de evaluatie van de pilot 12+ worden zij ook betrokken.

Vervolg

Aangezien de pilot 12+ tot en met 2019 duurt zal bij het voorjaarmoment een afweging gemaakt worden over voortzetting en financiering van de pilot na 2019. Medio 2021 verwachten wij u te informeren over de ontwikkeling van het zwemdiplomabezit tot dat moment, de uitkomsten van het onderzoek van Hogeschool Windesheim en de eventuele aanpassingen van het Zwemvangnet en de afspraken met OnCampus die hieruit voortvloeien per 2022.

Openbaarheid

Openbaar

Datum

4 februari 2019

de heer drs. H.J. Meijer, burgemeester

mevrouw mr. I. Geveke, secretaris